

PUNOLJETNOST JEDNOGA POLITOLOŠKOG ČASOPISA: ANALI HPD-a 2004-2021

Krešimir Petković

Fakultet političkih znanosti
Sveučilište u Zagrebu

E-mail: kresimir.petkovic@fpzg.hr

Zaprimljeno: 2. 12. 2021.

Zadatak je naše znanosti, osobito politologije ... da pridonese spoznaji kako je konstituiranje nacija i nacionalnih država bilo ... neizbježno, ali i da je njihovo prevladavanje ... jednako tako neizbježno. Za razliku od naroda koji su imali povijesnu priliku da tu spoznaju stvaraju i da se na nju naviknu stoljećima, mi smo prisiljeni njom ovladati u jednome desetljeću. Istodobno smo dužni propitati posljedice koje kriza moderne ima na naše društvo.

Naravno, analiza krize i proturječnosti suvremene demokracije najodgovorniji je posao politologije, koja uz analizu mora dati i preskripciju, terapiju za ozdravljenje. Zadaća je politologije da analizom društvenih proturječnosti i patologije političkih procesa ukaže na fenomen, a politička klasa mora biti u stanju shvatiti "znakove vremena", upozorenja koja pristižu i prilagoditi svoje djelovanje tomu.

Pravi je Zapad zrelo društvo u kojem socijalne razlike, makar bile i velike, ne vrijeđaju ljudsko dostojanstvo i ne rješavaju se revolucionarnim metodama. To je društvo koje zasada ima perspektivu razvitka, ali koje počinje osjećati probleme koji se pojavljuju u skladu s tom zrelošću, što u budućnosti može dovesti i do njegova zalaska (demografski pad, starenje stanovništva, hedonizam koji ne pristaje ni na kakvu žrtvu, raširenost droge, nemogućnost pronalaženja novih tržišta...). Pravi Zapad nije nikada trpio napade osvajača iz izvaneuropskog područja (Mongoli, Osmanlije, dok su Arapi na Pirenejskom poluotoku iznimka), a sve je to bio bitan preduvjet za njegov opći civilizacijski razvitak.

U hrvatskoj politologiji nema razmatranja politologizma. To je razumljivo bar iz dva razloga. Prvo, u nekoj grupi teško će se kao ideološko razmatrati ono što se drži samorazumljivim, empirijski utvrđenim, a ako se i razmatra, nema veći domašaj. Drugo, politologizam je u formativnoj fazi, što ograničava uvid u njegovu narav i dosege.

U prvoj godini uredništva napravili smo dosta posla. Pokrenuli smo nove dvojezične mrežne stanice s prethodnim objavama tekstova na mreži kako bi spori ritam godišnjaka prilagodili zahtjevima vremena. Iz istog razloga, odlučili smo se obvezati

objaviti cijeli časopis u prosincu tekuće godine. Time smo odustali od komotnije propozicije koja je davala cijelu polovicu iduće godine tj. one "koja slijedi godinu na koju se respektivno izdanje odnosi" za objavu godišnjaka. Na mrežnim stranicama smo pokrenuli i rubriku komentara te na njima "udomili" sestrinski časopis *Političke analize* koji objavljuje stručne politološke tekstove. Korigirali smo prezentaciju časopisa u referentnim bazama, promijenili njegov format te revidirali pravila citiranja, približivši ga standardu Američkog psihološkog društva (APA). Redizajnirali smo korice, poštujući tradiciju i prepoznatljivi izgled Anala.

Pa ipak, ne želim trošiti riječi uvodnika na izlaganje detalja o tim ponekad zamornim zadaćama kojih se mora primiti novo uredništvo. Ponajmanje se, uz to, želim baviti drugim problemima s kojima se urednici suočavaju, primjerice u vezi s tjesnacima bibliometrije ili politike recenziranja. Ili pak problemima politike objavljivanja na dvama jezicima koja nije evoluirala u potpunu i dosljednu dvojezičnost svakog teksta što je jedan od potencijalnih pravaca u kojemu će se Anali, pa i drugi društvenoznanstveni časopisi malih jezika možda razvijati kako bi ujedno njegovali kulturno blago i bili globalni dostupni, relevantni i dakako citirani. Čitatelje ovog konkretnog tiskanog izdanja Anala sve spomenuto se ne mora ticati dok listaju stranice mirisnog izdanja tek pristiglog iz tiskare ili, kada ovo izdanje ostari, požutjele, prašnjave možebitno i pljesnive listove iz kakve opskurne knjižnice nadam se ipak ne postapokaliptične budućnosti, ako tiskana izdanja u toj istoj budućnosti uopće budu korištena više od primjerice kočija ili gramofonskih ploča.

Umjesto toga, uz kratko prezentiranje sadržaja ovog broja na kraju, odlučio sam prigodno napisati nekoliko redaka o prošlim brojevima Anala jer sam, pripremajući kandidaturu i program za glavnog urednika, bio razumom primoran pregledati prethodne brojeve časopisa. Epigrafski istaknuti navodi, isečci su iz rane diskurzivne povijesti časopisa koji su mi dali promišljati o njegovu starenju. Oni su mi poslužili kao povod da nešto načelno kažem o politici časopisa kojoj se povijest voli rugati, kako to biva s ideološkim projekcijama koje se mogu s lakoćom procjenjivati s naknadnom pameću kasnijeg povijesnog trenutka. Naime, časopis je, kako sugerira naslov uvodnika, ovim brojem navršio punoljetnost, barem prema pozitivnopravnom kriteriju koji se na istu primjenjuje u Republici Hrvatskoj kada su posrijedi ljudska bića. To nije malo ni za čovjeka, a kamoli za jedan politološki časopis. Časopis koji ima povijest otvara se povijesnom vrednovanju i samopromišljanju, donekle analogno građanskim zadaćama u odgovornoj političkoj zajednici koja mora znati odakle je došla da bi znala kamo ide.

Ponajprije, da ne zaboravim, zasluge za dugovječnost i kvalitetu časopisa, dakle za njegovu povijest, pripadaju – jezikom bivšeg šahovskog prvaka Garija Kasparova pri čemu se dakako isključujem iz implikacija metafore koje mjesto autora sugerira – "mojim velikim prethodnicima". To su redom: Zdravko Petak koji je uređivao časopis u dvama punim četverogodišnjim uredničkim mandatima čemu treba dodati još jednu godinu, ukupno u razdoblju 2004-2012; Enes Kulenović u jednomu četverogodišnjem mandatu (2013-2016) i Mirjana Kasapović, također u jednomu četverogodišnjem mandatu (2017-2020). Pregledu nekih više ili manje zanimljivih kvantitativnih pokazatelja, kao i shematskom pregledu sadržaja, posebno s obzirom na šire shvaćenu interdisciplinarnost posvećene su stoga tablice na kraju ovog uvodnika (v. *tablice 1-4*). Tablice nisu izraz tumačenja ili vrednovanja cijelog uredništva ili kakve službene politike istog, kada bi takva i postojala, nego moj osobni autorski nešto slobodnije pisani sažetak onoga što sam *grosso modo* iščitao u uredničkim partijama svojih velikih prethodnika, ako smijem dalje parafrazirati, "zagriženih

ljubitelja" politologije koji su bez sumnje "uspjeli s dubokom ljubavlju proniknuti u tu drevnu igru" (Kasparov, 2004: 9). A kako smo upravo finalizirali naš prvi broj, bili smo, zbog zahtjeva jednakosti tretmana odnosno *fair playa*, primorani i njega prezentirati kroz isti format (v. *Tablicu 5*). Izuzevši, iz specifičnih razloga u koje ovdje ne mogu ulaziti, javne politike kojima se i sâm istraživački bavim, nadamo se da tablica pokazuje kako smo postigli ravnomjernu gransku pokrivenost politoloških poddisciplina, kao i barem donekle udovoljili zahtjevima interdisciplinarnosti našeg prvog, nešto "debljeg" broja, kako uostalom i priliči godišnjoj publikaciji.

Što mi je otkrilo čitanje prošlih brojeva *Anala*, posebno onih s kojima je časopis počeo? Čitanje diskursa povijesnih politika koje, ne videći budućnost koja je u međuvremenu postala prošlost, ujedno predstavljaju kao sofisticirana špica znanosti i spasonosno ideološko svjetlo, nekoga može zabaviti, a nekoga štužiti. Mene je zabavilo. Premda ćemo nastojati posvetiti se proizvodnji nečega što može izdržati barem malo iskušenje vremena, ne sumnjam da će brojevi ovog uredništva jednoga dana barem nekome biti zabavni, nadam se ipak ne i tužni, u svojoj kratkovidnosti. Njih će uostalom vrednovati netko tko dolazi nakon nas dok meni preostaje reći nekoliko kurtoaznih riječi o tome kako je naš časopis stasao do punoljetnosti. Iz šarmantnog karaktera prvih brojeva jasno je da su *Anali* počeli kao nekovrsni konferencijski bilten Hrvatskog politološkog društva koje je, na valu pristupanja Hrvatske EU, financijski pa donekle i organizacijski ojačalo (imalo je čak i aktivne "sekcije"). Časopis je počeo kao mjesto za objavljivanje izlaganja s konferencija, ponajprije Hrvatskih politoloških razgovora. Ta se izlaganja barem isprva ipak nije pretjerano autorski i urednički dorađivalo, a ni oprema radova, primjerice standard ključnih riječi i sažetaka na dvama jezicima, nije bio uvijek uvažen. Časopis se u međuvremenu profilirao kao puni akademski časopis, neka vrsta godišnje konkurencije *Političkoj misli*, časopisu s bitno duljom tradicijom, a prethodna priopćenja i pogleda u velikoj mjeri su, uz pregledne, zamijenili izvorni znanstveni radovi u kojima se poduzimaju metodološki zrela empirijska istraživanja nove materije ili se poduzima originalan hermeneutički rad u području teorije ili čitanja različitih diskurzivnih izvora.

Što se tiče sadržaja, u ranijim brojevima primjećuje se isprva vigovski aspekt finaliteta konsolidacije demokracije i europskih integracija, određeni optimizam reformi javne uprave i javnih politika, no isto tako se, uz taj nepropitivani finalitet politologije u državi na periferiji EU, primjećuje responzivnost *Anala* za tematiziranje različitih kriza poput ekonomske pa i migracijske, kao i za probleme izgradnje institucija. Entuzijastične kriptonormativne pojmove konsolidacije i europeizacije s vremenom zamjenjuju zrelija uočavanja problema liberalne demokracije i euro-skepticizam kao tema istraživanja. Pred stjecanje punoljetnosti, časopis tako svojim priložima, koje obilježavaju različiti jezici i vrednovanja, postaje mjesto implicitnih identitetskih i političkih borbi u vezi s problemima suvremenosti, bilo da je riječ o politikama moralnosti, migracijskim politikama ili pak svjetonazorskim borbama globalnoga civilnog društva. Može li ta zrelost još prepoznati svoje početke? Vrijeme je da se na čas vratimo epigrafima, uvažavajući naravno da su pomalo bezobrazno istrgnuti iz konteksta širih promišljanja autora.

Odgovorna nacionalna politička povijest koja pedagoški strpljivo govori o prevladavanju nacionalnih država, mogli bismo reći s određenom melankolijom propituje državnost koju treba izgubiti u neizbježnosti razvoja povijesnog procesa netom nakon što je stečena (*prvi epigraf*: Prpić, 2004: 52); vrijednosna civilizacijska pozicija "pravog Zapada" u geopolitičkom ključu, pa i s dodanim kontrarevolucionarnim ukrasom, bilo čitana kao zloslutna špenglerovska slutnja bilo kao anakrona koloni-

jalistička tragikomedija i uvreda ideologiji globalne društvene jednakosti općenito (*treći epigraf*: Pavić, 2007: 236); fraziranje o zadaćama političke znanosti demokracije u kojemu se s liječničkom metaforikom i jezikom teorije elita, možda ironično, miješaju ostaci marksističkog vokabulara (*drugi epigraf*: Grubiša, 2006: 145); manhajmovska kritika ideologije same discipline koja je za nju po definiciji slijepa dok situacija ne sazrije (*četvrti epigraf*: Ravlić, 2008: 45): sve se to na prvi pogled čini stranim jeziku radova koji se objavljuju danas.

Pa ipak, na pomnije čitanje, čini se neobično aktualnim: kriza nacionalnih država i demokracije, problemi političkog vodstva, kriza Zapada, posebno Europske unije, promišljanje zadaća društvenih znanosti i politologije među njima, potreba kritičke refleksije o vlastitoj disciplinarnoj ideologiji i o onome što činimo kao politolozi. Nema prostora ni želje ovdje posebno određivati prema tih nekoliko navoda. Njihovim isticanjem želim poručiti da ono što je napisano na stranicama Anala nije bezvrijedno i antikvirano nego vrijedno kontekstualnog čitanja i poučno za sadašnjost, čak i ako nam neujednačenost jezika i njegove vrijednosne koordinate neke priloge na stranicama časopisa na prvu čine stranima. Ustvari, u analizi prethodnih brojeva kao najveći problem, uz neujednačenost duljine brojeva i kvalitete priloga te fluktuacije vremena izlaženja, dade se uočiti ne toliko zastarjelost i prevladanost, ideološku ili identitetsku isključivost, drastičnu naivnost koju je već samo malo povijesti prokazalo kao nespretno "guslanje dok Rim gori", nego neujednačenost zastupljenosti pojedinih poddisciplina političke znanosti i kvalitetu razine interdisciplinarnog otvaranja kroz zaokružene teme koji bi politološkom pridružili i druge relevantne poglede formirane unutar srodnih disciplina društvenih znanosti i humanistike. Premda je interdisciplinarnosti na stranicama časopisa itekako bilo, kako uostalom govore i glose u priloženim tablicama, ovim brojem i idućim brojevima nastojat ćemo je pojačati na razini dijaloga između pojedinih grana političke znanosti i dijaloga politologije s drugim društvenim, pa i ostalim znanostima, ako za to bude interesa autora. Preostaje mi na tragu te najave još samo predstaviti broj koji je pred vama.

Prvi blok tekstova u njemu posvećen je hrvatskoj politici. Rad Marka Grdešića bavi se politikom ideoloških podjela u Hrvatskoj na dugi rok s obzirom na prostorni raspored političkih identiteta. Grdešić zaključuje kako se "desni (crni) politički identiteti ukorjenjuju ... ondje gdje postoji značajnija ekonomska pasivnost, etnička homogenost, slabost industrije te jača religioznost" dok "[z]a ljevicu vrijedi obrnuto" (Grdešić, 2021: 38). Tekstu je dodan opsežan metodološki dodatak od posebnog interesa za čitatelje upućene u statistiku. Željko Boneta i Marko Mrakovčić istražili su pak, na uzorka studenata Sveučilišta u Rijeci, utjecaj ideološke orijentacije roditelja na onu njihove djece potvrđujući važnost istraživanja obitelji u transferu političkih stavova među generacijama. Rad koji je napisao Ante Zrile okreće se pak istraživanju institucija u tradiciji komparativne politike. Rad se obljetnički vraća Županijskom domu Hrvatskog sabora – u vrijeme funkcioniranja Županijskog doma najviše predstavničko tijelo zvalo se i Sabor Republike Hrvatske pa zatim Hrvatski državni sabor – stavljajući ga u kontekst suvremene komparativne analize bikameralizma te zaključujući kako bi eventualno vraćanje drugog doma u hrvatsku parlamentarnu tradiciju imalo smisla u okviru političke regionalizacije zemlje.

Druga dva bloka tekstova pripadaju komparativnoj politici i regionalnim studijama. Prethodno su objavljeni na mreži te popraćeni dvojezičnim uvodima na mrežnoj stranici časopisa. Prvi od ta dva bloka posvećen je politici i demokraciji u Bosni i Hercegovini nešto više od dvadeset i pet godina, dakle preko punih četvrt

stoljeća, nakon sklapanja Daytonskog sporazuma. Tekst Brendana O'Learyja propituje dvojni pojam normalne demokracije koji se olako upotrebljava u kontekstu podijeljenog društva u Bosni i Hercegovini dok se radovi Dražena Barbarića i Valentina Grbavca bave analizom decizionističkog modela politike u BiH, odnosno problemom legitimnog predstavljanja Hrvata u Federaciji BiH. Rad Mirjane Kasapović analizira nacionalističke samoviktimizacijske mitove snažno prisutne u bošnjačkim politikama povijesti. Drugi blok, posvećen religiji, kulturi i politici u Bliskome istoku, svojevrsni je mali *Festschrift*, prigodno objavljen na mreži povodom rođendana Mirjane Kasapović, prethodne glavne urednice Anala kojoj je 2021. godina ujedno bila i godina odlaska u mirovinu. Rad Vedrana Obučine analizira vjerske konsocijacije na Bliskom istoku, dok se rad Dalibora Vrgoča bavi utjecajem jezičnih eksperimenata u onome što se može nazvati vojnojezičnom politikom, a ima šire implikacije za istraživanje odnosa jezika, politike i društvenih interakcija. Na kraju, rad Borne Zgurića analizira politiku naracija popularnih turskih serijala prebacujući naglasak s njihove vanjskopolitičke funkcije kao instrumenta meke moći na njihov potencijal kao sredstva konzervativne političke propagande u unutarnjoj politici.

Četvrti blok sastoji se od dva teksta koji pripadaju politološkoj grani međunarodnih odnosa i nacionalne sigurnosti. Rad Petra Popovića u tradiciji klasičnih i suvremenih realističkih teoretiziranja o međunarodnim odnosima kritički propituje koncept status quo država koje, definicijski, "teže preraspodjeli moći u međunarodnom sistemu i/ili promjeni normativnog poretka" (Popović, 2021: 257), objašnjavajući njihove povijesno kontingentne pretpostavke. Rad Lidije Kos-Stanišić i Stjepana Domjančića, kontekstualiziravši mjesto diplomacije unutar politološke grane međunarodnih odnosa, prikazuje i tumači diskurzivni zaokret od vojne prema obrambenoj diplomaciji te sugerira trend zaokreta prema sigurnosnoj diplomaciji.

Peti blok posvećen je političkoj teoriji. Rad Nebojše Blanuše i Vedrana Jerbića nudi razradu analitičkog okvira lakanovske teorije nacionalizma te ga ilustrira primjerom iz turske politike. Rad Enesa Kulenovića pojmovno secira odnos liberalizma, demokracije i populizma, zaključujući kako populizam, kao "lice tamne strane demokracije" (Kulenović, 2021: 336), može dovesti do njezine propasti dokidajući liberalne postavke slobode i jednakosti na kojima demokracija počiva. Posljednji blok tekstova vraća nas u političku povijest. Podnaslov slavenskih kombinacija s jedne strane zahvaća interpretaciju stvaranja Kraljevstva Srba, Hrvata i Slovenaca kroz prizmu teorije igara koju su ponudili Dušan Pavlović i Stevo Đurašković, a s druge, rad Janka Bekića, koji nastoji povezati realistička teoretiziranja u međunarodnim odnosima s epizodom propalog plana stvaranja slavenskog koridora između Čehoslovačke i "jugoslavenske države" čime bi se povezalo "Sjeverne i Južne Slavene" (Bekić, 2021: 377). Broj zaokružuje dvanaest osvrta i recenzija posvećenih različitim na svoj način aktualnim izdanjima, uključujući i recenzije nekoliko zapaženih studija koje potpisuju autori s Fakulteta političkih znanosti, te pregledan prikaz Hrvatskih politoloških razgovora 2021. koji su tradicionalno održani početkom studenoga.

Ovaj pregled, a još više pomno čitanje pojedinih priloga, uvjerit će čitatelje da politika ne može nestati iz društvenih znanosti. Za priloge o Bliskom istoku, području bremenitom konfliktom, kao i one koji interveniraju u političku povijest, izazovno područje političkih reinterpretacija i revizija, to ne treba posebno dokazivati. Što se ostalih radova tiče, Grdešićeva se metodološki sofisticirana analiza može uokviriti

ideološkim vokabularom sa sasvim drukčijim konotacijama: ono što je za nekoga osujećeni napredak, za drugoga je kulturno propadanje. Za temat o Bosni i Hercegovini vrijedi slično: politika održivosti kroz konsocijaciju za neke je slabo uvijeni separatistički nacionalizam. Tekst Mirjane Kasapović o bošnjačkim politikama povijesti doveo je čak i do protestnog istupanja jedne članice uredništva. Liberalna kritika populizma koju nudi Kulenović neće biti simpatična onima koje se etiketira kao populiste, a koji se dakako drukčije shvaćaju. Na kraju, u čitanju nacionalizma kao uživanja u "praznom zdanju" koju nude Blanuša i Jerbić (2021: 303), domoljubnoj će se pridružiti skepsa prema lakanovskoj psihoanalizi uopće, recimo iz perspektive poperovske epistemologije ili sokalovske kritike postmodernističkog pomodarstva čijemu je političkom razvoju ponajprije na američkim sveučilištima posvećena i jedna od recenzija knjiga.¹

No svi ti tekstovi na svoj način nude razrađene, teorijski i empirijski utemeljene, pa stoga korisne perspektive za promišljanje relevantnih političkih problema te komuniciraju s drugim istraživanjima i perspektivama. Premda sam daleko od toga da bi neke od njih autorski potpisao, upravo kombinaciju njihove raznolikosti i političke izazovnosti kao urednik smatram nečim dobrim. Oni sudjeluju u onome što čini dobru političku znanost, a to je otvoreni dijalog. Ona je poziv na konstruktivan razgovor o stvarima od općeg interesa, poslovima vezanim uz polis, kako se naš predmet nekad definira. A politiku, uključujući i onu akademsku, minimum pluralizma, ujedno čini *političkom* i podnošljivom za pojedince.

No da zaključim. Zanimljivost i vrijednost pojedinih priloga i cjeline procijenit će čitatelji, a upotrebljivost i korisnost za svoja istraživanja kolege znanstvenici. Rado ću preuzeti uredničku odgovornost za sve ono što nije dovoljno dobro, a na kraju se narativnog dijela uvodnika zahvaljujem svima koji su pridonijeli da ovaj broj Anala bude što bolji, ponajviše samim autorima i recenzentima o kojima časopis otvorenog pristupa kao malo javno dobro ovisi. A zatim svim (preostalim) članovima uredništva koji su pristali biti dio ovog projekta, te svima onima koji su sudjelovali u izradi ovog zahtjevnog broja, posebno izvršnome i tehničkom uredniku izdanja.

---

¹ Ni moj vlastiti osvrt na knjige u vezi s politikom u doba pandemije nije izuzet opreka u političkim i ostalim vrednovanjima. Vjerujem da bi bilo veoma lako naći autore koji bi snažno afirmirali Zakarijin narativ, a Agambenov otpisali kao neku vrstu ludila s eshatološkom notom.

Tablica 1. Brojevi 1-4: *glavni urednik: Zdravko Petak*²; *broj članova uredništva: 13*³

Godište	2004	2005	2006	2007	Pro-sječno ⁴
Stvarno vrijeme objave	rujan 2005	veljača 2007	srpanj 2007	lipanj 2008	6 mj.
Naklada	500	600	600	600	575
Cijena	40kn	40kn	40kn	50kn	45kn
Broj stranica	295	315	536	432	394,5
Broj radova	17	15	23	20	18,75
Osvrti, recenzije, prikazi	/	1	1	1	0,75
Anotacije	22	22	23	17	21
Izvjешća o radu društva i sekcija	3	4	5	3	3,75
Temati	Stanje discipline: dva teksta (komparativna politika i javne politike) Pristupanje Europskoj uniji Reforma javne uprave	Stanje discipline: jedan tekst, (javne politike) 15 godina demokracije Hrvatska i EU	Stanje discipline: teorije transformacije Polupredsjednički sustavi Europska demokracija i europski ustav Europeizacija i javne politike Nacionalni identitet i euroskepticizam EU, medijsko komuniciranje i e-vladavina	Stanje discipline: predstavnička i izravna demokracija Hrvatska u regionalnom kontekstu Identitet Europe (Hannah Arendt)	
Teme pojedinačnih studija	/	Parlamenti u tranziciji Herestetika i medicinska marihuana Južna Afrika Invaliditet i obrazovna politika Kvalitativne metode u odnosima s javnošću	Geopolitika Kant Prisilne migracije Sociodemografska obilježja zastupnika	Inkrementalizam Obrazovanje za javnu upravu	
Interdisciplinarnost	Da, javna uprava, politička filozofija	Da, odnosi s javnošću	Da, ustavno pravo (npr. tekst o ustavu EU)	Da, javna uprava, politička filozofija (npr. tekstovi filozofa o Hannah Arendt, pravnik o javnoj upravi)	
Općenita napomena o sadržajnim i vrijednosnim koordinatama broja	Finalitet pristupanja EU; reformne javne uprave; stanje discipline: identitetska afirmacija politologije i "borba za dušu" poddisciplina; patos Europe kroz diskurs identiteta	Isto kao u prethodnom broju	Finalitet konsolidacije; europeizacija, subpolitički, kroz javne politike; naznake pukotina (kriza EU i demokracije); nešto opreznog konzervativizma (npr. skepsa prema liberalizmu kao narcizmu i problemu za demokraciju)	Problematiziranje demokracije; ukazuje se "bauk" populizma; višerazinsko upravljanje; patos identiteta Europe i dalje; povijest političke teorije	
Indeksiranje	/	/	International Political Science Abstracts/ Documentation Politique Internationale	International Political Science Abstracts/ Documentation Politique Internationale	

² Nije bilo formalne funkcije izvršnog urednika. Tajnica uredništva bila je Ana Pažanin.

³ Od toga 3, pa zatim 4 s inozemnom akademskom afilijacijom.

⁴ Aritmetička sredina brojeva u danom redu tablice. Broj mjeseci odnosi se na prosječan broj mjeseci koji su prošli do objave u godini nakon referentne godine izdanja.

Tablica 2. Brojevi 5-9: *glavni urednik: Zdravko Petak; izvršna urednica: Davorka Budimir*⁵; *broj članova uredništva: 13*⁶

Godište	2008	2009	2010	2011	2012	Prosječno ⁷
Stvarno vrijeme objave	ožujak 2009	travanj 2010	siječanj 2011	veljača 2012	prosinac 2012	2 mj.
Naklada	500	300	300	250	250	320
Cijena	50kn	50kn	50kn	50kn	50kn	50kn
Broj stranica	552	260	284	348	516	392
Broj radova	26	8	10	11	23	15,6
Od toga hr/eng	17/9	7/1	9/1	10/1	10/13	53/26 = 2,0383 ⁸
Osvrti, recenzije, prikazi	1	5	8	12	8	5,6
Anotacije	22	12	/	/	/	17 ⁹
Izvešća o radu društva i sekcija	1 (samo HPD)	4 (IPSA, HPD, dva skupa)	/	2 (za dvije godine 2010 i 2011)	1 (samo HPD)	1,6
Temati	Stanje discipline: politologija umjetnosti Stanje i povijest političke znanosti u državama bivše Jugoslavije Constructing Policy Work Lokalna politika	Stanje discipline Komparativna politika Politička filozofija Reagiranja	Stanje discipline: relevantnost Revolucija 1989 Javne politike: invaliditet i proračun	Stanje discipline: vanjska politika Globalna kriza i izazovi demokraciji	Izazovi promišljanju demokracije Regionalne komparativne studije Civic Virtue and Sovereignty of Evil Policy in Different Cultural Contexts	
Teme pojedinačnih studija	Euroizacija Hobbes Locke Europski identitet	Struktura vjerovanja u teorije urota	Politika i sport Crkva i država Političari u TV vijestima Građanstvo u jadranskoj regiji	Politika azila EU Decentralizacija u Srbiji Transfer javnih politika: financiranje stranaka	Javne politike: implementacija	
Interdisciplinarnost	Da, javna uprava, sociologija	Da, etika i filozofija	Da, filozofija, medijske studije	Da, politička ekonomija	Ne	
Općenita napomena o sadržajnim i vrijednosnim koordinatama broja	Stanje discipline u Hrvatskoj i regiji: kritičko i polemičko raspravljanje o povijesti discipline; proliferacija studija posebnih javnih politika, studije slučaja; naknadne politizacije kroz povijest ideja (npr. postkolonijalno čitanje Lockeja)	Refleksije o stanju discipline i poddisciplina nastavak "raskola" doajena discipline	Autorefleksija o disciplini (fragmentacija, pretjerana specijalizacija irelevantnost); autorefleksivna tranzitologija; studije elita; studije posebnih javnih politika	Vrlo raznoliko; ekonomska kriza postaje temom, kao i studentska pobuna; civilno društvo, radikalna desnica, izborni sustavi, "narkodemokracija"...	Populizam i demokracija kao nova standardna tema politologije; "Zapadni Balkan" u tematicama o međunarodnoj politici	
Indeksiranje	International Political Science Abstracts/ Documentation Politique Internationale	CSA Worldwide Political Science Abstracts International Political Science Abstracts/ Documentation Politique Internationale	CSA Worldwide Political Science Abstracts International Political Science Abstracts/ Documentation Politique Internationale	CSA Worldwide Political Science Abstracts International Political Science Abstracts/ Documentation Politique Internationale	CSA Worldwide Political Science Abstracts International Political Science Abstracts/ Documentation Politique Internationale	

⁵ 2008. izvršni urednik je bio i Dario Nikić Čakar.

Tablica 3. Brojevi 10-13: *glavni urednik*: Enes Kulenović; *izvršni urednici*: Viktor Koska (br. 10); Ana Petek (br. 11-13); *broj članova uredništva*: 18¹⁰

Godište	2013	2014	2015	2016	Pro-sječno ¹¹
Stvarno vrijeme objave	travanj 2014	lipanj 2015	rujan 2016	rujan 2017	7 mj.
Naklada	200	200	150	150	175
Cijena	50kn	50kn	50kn	50kn	50kn
Broj stranica	238	168	183	187	194
Broj radova	11	7	9	8	8,75
Od toga hr/eng	5/6	3/4	2/7	6/2	16/19= 0,842 ¹²
Osvrti, recenzije, prikazi	2	5	4	3	3,5
Izvešća o radu društva i sekcija	1 (HPD)	/ (broj završava nekrologom)	/	/	0,25
Temati	Democracy and Crisis in Europe Javno upravljanje Komparativna politika: regionalne studije	Political Theory Public Policy Politika i umjetnost	Thomas Christiano's Political Theory	Suvremene ideologije Nacionalne studije Politička teorija	
Teme pojedinačnih studija	"Vlast naroda i bezvlast puka"	Sudionička demokracija	Piketty, ekonomija i sociologija Ante Paradžik	/	
Interdisciplinarnost	Da, teorija prava i javna uprava	Da, pravo i filozofija	Da, povijest, ekonomija i sociologija	Da, filozofija	
Općenita napomena o sadržajnim i vrijednosnim koordinatama broja	Globalizacija, problemi demokracije i ekonomske krize	Škotski referendum, finska reforma lokalne samouprave, Wagner...	Političkoteorijski simpozij i dvije dispartne studije	Raznoliki sadržaj iz političke filozofije i teorije te nacionalne i komparativne politike	
Indeksiranje	CSA Worldwide Political Science Abstracts International Political Science Abstracts/ Documentation Politique Internationale	CSA Worldwide Political Science Abstracts International Political Science Abstracts/ Documentation Politique Internationale	CSA Worldwide Political Science Abstracts DOAJ, Directory of Open Access Journals ERIH PLUS, European Reference Index for the Humanities and Social Sciences Hrčak, portal znanstvenih časopisa Republike Hrvatske International Political Science Abstracts/ Documentation Politique Internationale Political Science Complete	ERIH PLUS International Political Science Abstracts/ Documentation Politique Internationale Political Science Complete (EBSCO-host) Scopus (Elsevier) Social Science Premium Collection (ProQuest) Hrčak DOAJ	

⁶ 2011. uredništvo je prošireno na 17 članova, od čega njih 4 s inozemnom akademskom afilijacijom.

⁷ Aritmetička sredina brojeva u danom redu tablice (izuzev reda s omjerom hrvatskih i engleskih tekstova). Broj mjeseci odnosi se na prosječan broj mjeseci koji su prošli do objave u godini nakon referentne godine izdanja.

⁸ Od 2008. počinju se objavljivati radovi na engleskom. Broj hrvatskih i broj engleskih radova stavljen je u omjer, a brojka u posljednjem stupcu dobiva se podjelom ukupnog broja hrvatskih s ukupnim brojem engleskih radova u svim godinama uredničkog mandata.

⁹ Od sedmog broja Anali prestaju objavljivati anotacije knjiga. Prosjek je izračunat samo za prva dva broja u tablici.

Tablica 4. Brojevi 14-17: glavna urednica: Mirjana Kasapović; izvršna urednica: Daniela Širinić; broj članova uredništva: 14¹³

Godište	2017	2018	2019	2020	Prosječno ¹⁴
Stvarno vrijeme objave	ožujak 2018	siječanj 2019	prosinac 2019	prosinac 2020	1 mj.
Naklada	220	220	220	220	220
Cijena	50kn	50kn	50kn	50kn	50kn
Broj stranica	259	299	244	227	257,25
Broj radova	10	10	8	8	9
Od toga hr/eng	6/4	5/5	4/4	6/2	21/15= 1,42 ¹⁵
Osvrti, recenzije, prikazi	3	5	6	3	4,25
Izvješća o radu društva i sekcija	Konferencija HPD-a i Politološki razgovori (1 tekst, klasificirano kao "Obavijest")	2 (IPSA i "Politološki dani")	2 (Politološki razgovori i Izborna skupština HPD-a)	1 (Politološki razgovori, "Obavijest")	1,5
Temati	Novi politički akteri Politike identiteta i povijesti Međunarodna politika Javne politike Komuniciranje i ideologija	Konstitucionalizam, izbori, sukobi Političke stranke Politike povijesti Politike identiteta Javne politike Politička teorija	Hrvatska politika Hrvatska politička povijest Politička teorija Sigurnosne studije	Politika u doba pandemije i infodemije Politička teorija Komparativna politika	
Teme pojedinačnih studija	Posljednja dva temata uključuju samo po jedan tekst	Posljednja dva temata uključuju samo po jedan tekst	Hrvatska politička povijesti i Sigurnosne studije obuhvaćaju po jedan tekst	Članak o Rancièreu i hrvatskoj tranzitologiji je jedini u rubrici Politička teorija	
Interdisciplinarnost	Ne	Da, radovi na razmeđu sociologije, povijesti i politologije	Da, sigurnosne studije, ali u perspektivi socijalnog rada	Da, rodne, medijske i sigurnosne studije	
Općenita napomena o sadržajnim i vrijednosnim koordinatama broja	Populizam, politika identiteta, ideološka i poddisciplinarna raznolikost	Nasilje, identitet, povijest, kriza liberalizma i demokracije, izborni sustavi, rat i poslijeratna politika	Analize demokracije, manje fukujaminskog hubrisa i a priori otpisivanja populizma; politika "kresanja" proračuna; reinterpretacije političke povijesti	Prepoznatljivi tropi novoga političko-diskurzivnog bojnog polja Zapada (politika kritike lažnih vijesti, gender studies pod komparativnom politikom) Politička kritika tranzitologije s ljevice	
Indeksiranje	ERIH PLUS International Political Science Abstracts/ Documentation Politique Internationale Political Science Complete (EBSCOhost) Scopus (Elsevier) Social Science Premium Collection (ProQuest) Hrčak DOAJ	ERIH PLUS International Political Science Abstracts/ Documentation Politique Internationale Political Science Complete (EBSCOhost) Scopus (Elsevier) Social Science Premium Collection (ProQuest) Hrčak DOAJ	ERIH PLUS International Political Science Abstracts/ Documentation Politique Internationale Political Science Complete (EBSCOhost) Scopus (Elsevier) Social Science Premium Collection (ProQuest) Hrčak DOAJ	ERIH PLUS International Political Science Abstracts/ Documentation Politique Internationale Political Science Complete (EBSCOhost) Scopus (Elsevier) Social Science Premium Collection (ProQuest) Hrčak DOAJ	

¹⁰ Od toga 4 s inozemnom akademskom afilijacijom. Jedan je inozemni član preminuo prije objave drugog broja, zatim je uredništvo prošireno na 19 članova, od čega je ukupno 3 s inozemnom akademskom afilijacijom.

Tablica 5. Broj 18: glavni urednik: Krešimir Petković; izvršni urednik: Leon Cvrtila; broj članova uredništva: 15

Godište	2021
Stvarno vrijeme objave	prosinac 2021
Naklada	220
Cijena	50kn
Broj stranica	470
Broj radova	16 (15 recenziranih)
Od toga hr/eng	11/5 =2,2
Osvrti, recenzije, prikazi	13
Izvješća	Prikaz HPR-a uključen u rubriku ORP Hrvatska politika
Temati	Komparativna politika i regionalne studije: BiH i Bliski istok Međunarodni odnosi i diplomacija Politička teorija Politička povijest
Teme pojedinačnih studija	/
Interdisciplinarnost	Da, sociološke studije agenata socijalizacije; vojno-obrambene znanosti; kombinacije političke povijesti s teorijom igara i međunarodnim odnosima
Općenita napomena o sadržajnim i vrijednosnim koordinatama broja	Ideološke podjele u Hrvatskoj Komparativne političke institucije i regionalizam Konsocijacijska politika BiH Politika na Bliskom istoku Države i diplomacija u MPO: realizam i sekuritizacija Kritika nacionalizma i populizma Stvaranje Jugoslavije i Slavenski koridor ERIH PLUS International Political Science Abstracts/ Documentation Politique Internationale Political Science Complete (EBSCOhost) Scopus (Elsevier) Social Science Premium Collection (ProQuest)
Indeksiranje	Hrčak DOAJ Asos Indeks

¹¹ Aritmetička sredina brojeva u danom redu tablice (izuzev reda s omjerom hrvatskih i engleskih tekstova). Broj mjeseci odnosi se na prosječan broj mjeseci koji su prošli do objave u godini nakon referentne godine izdanja.

¹² Broj hrvatskih i broj engleskih radova stavljen je u omjer, a brojka u posljednjem stupcu dobiva se podjelom ukupnog broja hrvatskih s ukupnim brojem engleskih radova u svim godinama uredničkog mandata.

¹³ Od toga 8 s inozemnom akademskom afilijacijom.

¹⁴ Aritmetička sredina brojeva u danom redu tablice (izuzev reda s omjerom hrvatskih i engleskih tekstova). Broj mjeseci odnosi se na prosječan broj mjeseci koji su prošli do objave u godini nakon referentne godine izdanja.

¹⁵ Broj hrvatskih i broj engleskih radova stavljen je u omjer, a brojka u posljednjem stupcu dobiva se podjelom ukupnog broja hrvatskih s ukupnim brojem engleskih radova u svim godinama uredničkog mandata.

Literatura

- Bekić, J. (2021). Slavenski koridor u češkim planovima stvaranja bedema protiv njemačkog *Drang nach Osten*. *Anali Hrvatskog politološkog društva*, 18(1), 369-389. <https://doi.org/10.20901/an.18.16>
- Blanuša, N., i Jerbić V. (2021). Enjoying an Empty Edifice: Nationalism through the Lenses of Lacanian Psychoanalysis. *Anali Hrvatskog politološkog društva*, 18(1), 303-323. <https://doi.org/10.20901/an.18.13>
- Grdešić, M. (2021). Crvena i crna Hrvatska u dugoročnoj perspektivi. *Anali Hrvatskog politološkog društva*, 18(1), 21-53. <https://doi.org/10.20901/an.18.08>
- Grubiša, D. (2006). Kriza demokracije u Europi: između nacionalne države i europske vladavine. *Anali Hrvatskog politološkog društva*, 3(1), 125-148.
- Kasparov, G. (2004). *Moji veliki prethodnici 1, od Steinitza do Aljehina* (u suradnji s Dmitrijem Pliseckim). Zagreb: AGM.
- Kulenović E. (2021). What is Wrong with Populism? *Anali Hrvatskog politološkog društva*, 18(1), 325-342. <https://doi.org/10.20901/an.18.14>
- Pavić, R. (2007). Europa: zemljopisni sastav i geopolitička podjela. *Anali Hrvatskog politološkog društva*, (4)1, 227-247.
- Popović, P. (2021). *Status quo* država: univerzalno primjenjiva ili povijesno kontingentna kategorija? *Anali Hrvatskog politološkog društva*, 18(1), 257-278. <https://doi.org/10.20901/an.18.11>
- Prpić, I. (2004). Politologijske pretpostavke pridruženja Hrvatske Europskoj uniji. *Anali Hrvatskog politološkog društva*, 1(1), 43-52.
- Ravlić, S. (2008). Razvoj i stanje političke znanosti u Hrvatskoj: kontinuitet i diskontinuitet. *Anali Hrvatskog politološkog društva*, 5(1), 33-49.